

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lipca 2018 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił odwołującemu się W. E. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 11 maja 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. oraz zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 1.099,99 zł (kwota główna 1.019,76 zł, odsetki 80,23 zł). W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wskazał, że odwołujący wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Zaznaczył, że odwołujący się w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy świadczył pracę na rzecz innego płatnika składek, tj. na rzecz (...) i (...) (...) w S., z którym to miał zawartą umowę zlecenia. Dodał, że płatnik składek potwierdził to, że odwołujący się wykonywał pracę w okresie od dnia 11 maja 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. na jego rzecz, za którą to pracę otrzymał wynagrodzenie (decyzja – k. 7 – 8 akt rentowych).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł W. E.. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że pracę na rzecz (...) i (...) w S. świadczył jedynie w okresie od 1 do 4 maja 2017 r. Przyznał, że nie przedłożył płatnikowi składek (...) i (...) (...) w S.) zwolnienia lekarskiego, ale było to spowodowane jego złym stanem zdrowia oraz nieznajomością przepisów prawa. Dodał, że w okresie zwolnienia lekarskiego prace porządkowe wykonywali za niego jego koledzy, a on sam był poważnie chory (odwołanie – k. 3 – 4).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie w całości, nadto o zasądzenie od odwołującego się na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ powołał się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, dodając, że niezajomość przepisów prawa nie jest okolicznością uzasadniającą zmianę decyzji organu rentowego (odpowiedź na odwołanie – k. 14 – 14v).

Na rozprawie w dniu 30 listopada 2018 r. W. E. sprecyzował swoje odwołanie poprzez wskazanie, że domaga się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 11 maja 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. oraz o orzeczenie, że nie ma obowiązku zwracania wypłaconego mu za ten okres zasiłku (skrócony protokół rozprawy – k. 21 – 23).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. E. zatrudniony jest w (...) w W. od 2013 r. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze etatu jako pracownik ochrony. Z tego tytułu podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu chorobowemu.

Niesporne, a nadto dowód: przesłuchanie W. E. w charakterze strony – k. 21 – 23

Od kwietnia 2017 r. W. E. łączy z (...) i (...) (...) w S. umowa zlecenia, na podstawie której zobowiązał się on do porządkowania terenu wokół wartowni znajdującej się przy ul. (...) w S., gdzie znajdują się magazyny (...). W tym samym miejscu W. E. wykonuje pracę jako pracownik ochrony zatrudniony w (...) w W..

Miesięczne wynagrodzenie z tytułu wykonania umowy zlecenia ustalono jako ryczałt i wynosi ono kwotę 416 zł brutto (311 zł netto).

Zleceniodawca nie ustalił z W. E. w jakich dniach i w jakich godzinach ma on wykonywać zleczone czynności. Nikt go też codziennie nie kontroluje wykonanych przez niego czynności. Zleceniodawca oczekuje jedynie, że teren wokół wartowni będzie uporządkowany.

Dowód: przesłuchanie W. E. w charakterze strony – k. 21 – 23

W. E. w okresach od 21 do 28 kwietnia 2017 r., od 5 maja do 31 maja 2017 r. oraz nieprzerwanie od 5 lipca do 5 października 2017 r. był niezdolny do pracy. Powodem niezdolności do pracy były schorzenia urologiczne oraz schorzenia dolnego odcinka przewodu pokarmowego. U W. E. podejrzewano nowotwór jelita grubego i jelita cienkiego.

Dowód: przesłuchanie W. E. w charakterze strony – k. 21 – 23, dokumentacja medyczna – k. 5 – 13

W. E. za okres niezdolności do pracy od 5 maja 2017 r. do 10 maja 2017 r. otrzymał wynagrodzenie chorobowe, zaś za okres od 11 do 31 maja 2017 r. otrzymał zasiłek chorobowy.

Dowód: pismo z 21 czerwca 2018 r. – k. 5 akt rentowych

Za miesiąc maj 2017 r. W. E. otrzymał wynagrodzenie wynikające z umowy zlecenia w pełnej wysokości.

Dowód: przesłuchanie W. E. w charakterze strony – k. 21 – 23, pismo z 11 maja 2018 r. – k. 2 akt rentowych

W okresie od 1 do 4 maja 2017 r. W. E. wykonywał prace porządkowe na terenie wartowni na podstawie łączącej go z (...) i (...) (...) w S. umowy zlecenia.

W okresie orzeczonej niezdolności do pracy, w tym od dnia 11 maja 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. W. E. nie wykonywał żadnych czynności w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) i (...) (...) w S.. W tym czasie W. E. w ogóle nie pojawiał się na terenie wartowni przy ul. (...), która była dla niego jednocześnie miejscem wykonywania umowy o pracę, jak i miejscem wykonywania umowy zlecenia. Z powodu silnego bólu brzucha nie mógł chodzić, musiał cały czas leżeć w domu.

W okresie niezdolności do pracy W. E. zadania wynikające z umowy zlecenia wykonywali za niego grzesznościowo jego koledzy z firmy (...), z którymi ustalił, że jak wróci do pracy po zwolnieniu lekarskim to się z nimi rozliczy.

Po powrocie do pracy W. E., tak jak to wcześniej ustalił, rozliczył się z kolegami, przekazując im wynagrodzenie otrzymane od (...) i (...) (...) w S..

Dowód: przesłuchanie W. E. w charakterze strony – k. 21 – 23

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne.

Stan faktyczny sprawy ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Również i Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania wiarygodności przedłożonych dokumentów, przez co były one miarodajne dla podjęcia rozstrzygnięcia w sprawie. Podstawą ustalenia stanu faktycznego były także zeznania odwołującego się W. E., które Sąd w całości uznał za wiarygodne jako spontaniczne, konsekwentne i jasne.

Przedmiotem rozpoznania niniejszej sprawy było prawo odwołującego się do zasiłku chorobowego za okres od dnia 11 maja 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. oraz związany z tym prawem obowiązek zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, (t.j. Dz. U z 2017 r., poz. 1368), zwanej w dalszej części rozważań „ustawą zasiłkową” zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, przy czym ubezpieczony obowiązkowo (a takim jest pracownik) nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia.

Nie było kwestią sporną, że W. E. był niezdolny do pracy w okresie od dnia 5 maja 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r., tj. w czasie podlegania pracownicemu ubezpieczeniu społecznemu. Zaistniały zatem wskazane wyżej ustawowe przesłanki warunkujące uzyskanie przez odwołującego zasiłku chorobowego za okres od dnia 11 maja 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. w kwocie wskazanej w zaskarżonej decyzji.

Ustawodawca wyłączył jednak w pewnych sytuacjach prawo do zasiłku chorobowego. Uczynił to w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Zgodnie z wymienionym przepisem ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

W myśl zaś art. 66 ust. 2 ustawy zasiłkowej jeżeli bezpodstawną wypłata zasiłku nastąpiła wskutek okoliczności o których mowa w art. 15 – 17 i art. 59 ust. 6 i 7 ustawy wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściąganiu w drodze egzekucji administracyjnej.

Nie było kwestią sporną w niniejszej sprawie, że W. E. w okresie od kwietnia 2017 r. łączy z (...) i (...) (...) w S. umowa zlecenia, na podstawie której odwołujący się zobowiązał się do utrzymywania porządku wokół terenu wartowni zlokalizowanej przy ul. (...) w S.. Sporne natomiast pozostawało, czy wykonywanie umowy zlecenia w zakresie, w jakim czynił to odwołujący się, stanowiło negatywną przesłankę prawa do zasiłku chorobowego.

Zwrócić należy uwagę na pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie o sygn. II UK 10/07, w którym podniesiono, że istnieją dwie sytuacje (przesłanki) utraty prawa do zasiłku chorobowego z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa mają charakter niezależny (odrębny). Wystarczy więc, że w czasie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczony wykonuje "pracę zarobkową" i nie jest niezbędne badanie czy była ona niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego. Wykonywanie pracy zarobkowej niezależnie od jej wpływu na stan zdrowia stanowi samodzielną negatywną przesłankę prawa do zasiłku. Nadto praca zarobkowa w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy nie musi być wykonywana w pełnym wymiarze. Pozytywna kwalifikacja pracy zarobkowej w czasie niezdolności do pracy nie jest też zależna od faktycznego osiągania zarobku, gdyż wynika z samego podjęcia działań stanowiących realizację obowiązków pracowniczych.

Organ rentowy odmówił odwołującemu się prawa do zasiłku chorobowego z uwagi na podnoszone wykonywanie pracy zarobkowej w czasie orzeczonej niezdolności do pracy dlatego Sąd orzekający w sprawie nie badał czy była ona niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego.

Jak przyjmuje się w utrwalonym w tym zakresie orzecznictwie, praca zarobkowa to każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, w tym m.in. wykonywanie umowy cywilno – prawnej, prowadzenie działalności pozarolniczej, wykonywanie zatrudnienia etc. (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2007r. II UK 223/06 OSNP 2008/15 – 16/231, z dnia 9 października 2006r. II UK 44/06, OSNP 2007/19 – 20/295, z dnia 20 stycznia 2005r. I UK 154/04 OSNP 2005/19/307, z dnia 5 kwietnia 2005r. I UK 370/04 OSNP 2005/21/342, z dnia 5 października 2005r. I UK 44/05 OSNP 2006/17 – 18/279).

Należy zauważyć, że w spornym okresie odwołujący się nie wykonywał żadnych czynności zmierzających do wykonania zawartej umowy cywilno – prawnej. Jak sam wskazał, w ogóle nie pojawiał się na terenie wartowni. Odwołujący się z powodu silnych bóli brzucha i nerek oraz związanego z tym podejrzenia nowotworu jelita cienkiego i jelita grubego nie mógł się w ogóle ruszać i musiał leżeć w domu. Trudno zatem przyjmować, że odwołujący się w tym samym okresie wykonywał zleczone prace porządkowe, wymagające wysiłku fizycznego, którego musiał unikać.

Godzi się również zauważyć, że zleceniodawca (...) i Komunikacja (...) w S.) nie ustalił w jakich dniach i w jakich godzinach W. E. ma wykonywać zleczone czynności. Nikt też codziennie nie kontrolował wykonania przez niego zleconych czynności. Zleceniodawca oczekiwał jedynie tego, by teren wokół wartowni był przez cały uporządkowany. Wynagrodzenie było zaś odwołującemu wypłacane jako ryczałt – stała kwota za cały miesiąc, przy czym prace

porządkowe w maju 2017 r. odwołujący wykonał jeszcze w czasie kiedy nie był niezdolny do pracy, tj. od dnia 1 maja 2017 r. do dnia 4 maja 2017 r., w związku z czym i tak nabył prawo do wynagrodzenia za maj 2017 r. w pełnej wysokości. Na uwagę zasługuje również to, że odwołujący się porozumiał się ze swoimi kolegami z firmy (...), że podczas jego nieobecności w pracy to wykonają za niego część prac porządkowych, a po jego powrocie do pracy odwołujący się z nimi rozliczy. I tak w istocie było. Po powrocie do pracy W. E. przekazał im część pieniędzy otrzymanych za miesiąc maj 2017 r. od (...).

W ocenie Sądu, tym właśnie należy tłumaczyć treść pisma (...) i Komunikacja (...) w S. z dnia 21 czerwca 2018 r., z którego wynika, iż odwołujący w okresie od 11 maja 2017 r. do 31 maja 2017 r. wykonywał umowę zlecenia i otrzymał za ten okres wynagrodzenia. W istocie, zleceniodawca, nie poinformowany o okresie niezdolności odwołującego się, nie posiadał szczegółowych informacji co do okresu wykonywania przez niego czynności na podstawie umowy zlecenia.

W rezultacie Sąd uznał, że odwołujący się nie wykonywał żadnych czynności składających się na pojęcie pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ustawy zasiłkowej - rozumianą jako określone - najczęściej powtarzające się - czynności faktyczne, które w konsekwencji co do zasady (choć nie zawsze) prowadzą do uzyskania dochodu. Odwołujący się w okresie otrzymywania zasiłku chorobowego nie wykonywał pracy, zaś samo uzyskanie korzyści w postaci zapłaty wynagrodzenia nie prowadzi (bez wykonania czynności składających się na pojęcie pracy w rozumieniu art. 17 ustawy zasiłkowej) do utraty prawa do zasiłku chorobowego. Powołany przepis - zawierający normę z zakresu ubezpieczeń społecznych pozbawiającą przy tym odwołującego się świadczeń zasiłkowych - powinien być wykładany ściśle jako wyjątek od zasady przysługiwania zasiłku chorobowego w okresie niezdolności pracownika do pracy (uznania go jako świadczenie należne).

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie daje podstawy do przyjęcia, że odwołujący się w okresie od dnia 11 maja 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. nie wykonywał pracy zarobkowej, a zatem decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z 12 lipca 2018 r. w ten sposób, że W. E. ma prawo do zasiłku chorobowego za okres od 11 maja 2017 r. do 31 maja 2017 r. i nie ma obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za ww. okres wraz z odsetkami.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)